

EKSAMENSFORSIDE

Emnekode: SAM2000	Emnenavn: Samfunnsvitenskapelig metode							
Emneansvarlig: Anne Mathisrud Sørebo Eskil Sønju Le Bruyn Sigbjørn Hjelmbrække Tarald Gulseth Berge	Campus: Ringerike Vestfold Bø Drammen Kongsberg	Fakultet: Handelshøyskolen og fakultetet for samfunnsvitenskap						
Utleiv. dato og tidspunkt i WISEflow: 3.mai 2022		Innlev. dato og tidspunkt i WISEflow: 3.mai 2022						
Antall oppgaver: 5	Antall vedlegg:	Ant. sider inkl. forside og vedlegg: 5 (per målform)						
Hjelpemiddel og samarbeid: Oppgaven besvares individuelt, det er ikke tillatt med noen form for samarbeid eller personlig veiledning. Alle trykte, håndskrevne og digitale hjelpemidler er tillatt. Kildehenvisning: Studenten trenger ikke vise til kilder som er en del av pensum, materiell fra foreleser eller egne forelesningsnotater. Men dersom det brukes direkte sitater skal det markeres med anførselstegn, sidenummer osv. Henter studenten fagstoff fra oppslagsverk, nettsider, annen faglitteratur eller tidligere utdelte løsningsforslag skal studenten referere til kilden. Merk at felles notater som er delt i studiegrupper etc. kan slå ut i plagiatkontrollen. Det er viktig at studenten bruker egne formuleringer for å unngå dette.								
Kriterier for besvarelsen: <table border="1"> <tr> <td>Skrifttype:</td> <td>Skriftstørrelse:</td> <td>Linjeavstand:</td> </tr> <tr> <td>Antall ord (min/maks):</td> <td colspan="2">Maks antall sider ekskl. forside og vedlegg:</td> </tr> </table>			Skrifttype:	Skriftstørrelse:	Linjeavstand:	Antall ord (min/maks):	Maks antall sider ekskl. forside og vedlegg:	
Skrifttype:	Skriftstørrelse:	Linjeavstand:						
Antall ord (min/maks):	Maks antall sider ekskl. forside og vedlegg:							

Oppgave 1 – Problemstilling, utvalg og juridiske vurderinger (20 %)

Gode og tydelige problemstillinger er viktig i nesten all samfunnsvitenskapelig forskning.

- a) Diskuter hvorfor vi formulerer problemstillinger i samfunnsvitenskapelige forskningsarbeider.
- b) Formuler en problemstilling innenfor temaområdet «Merkepress blant ungdom».
- c) Redegjør for hva som er forskjellen mellom tema, problemstilling og hypotese.
- d) Diskuter kort hva som er forskjellen mellom rene deskriptive/beskrivende studier og studier der analyse av årsakssammenhenger er det sentrale.

Grovt sett kan data i et empirisk forskningsprosjekt samles inn på to måter 1) gjennom et kvantitativt spørreskjema eller 2) gjennom kvalitative intervjuer.

- e) Diskuter hva slags utvalgsmetoder som kan brukes for å skaffe henholdsvis respondenter/informanter til disse to datainnsamlingsmetodene.
- f) Hvilke juridiske og etiske problemstillinger må en forsker ta hensyn til når hun skal gjennomføre en empirisk studie på individnivå?

Oppgave 2 – Innsamling og analyse av intervjudata (20 %)

Du har bestemt deg for å bruke kvalitative intervjuer for å svare på problemstillingen fra oppgave 1b.

- a) Diskuter kort og generelt hvilke fordeler og ulemper som er knyttet til ulike typer én-til-én intervjuer.
- b) Gjør rede for hva slags intervjuform du mener passer best for å svare på problemstillingen du formulerte i oppgave 1b). Husk å begrunn valget.

Som en del av forberedelsene til intervjuene dine er det naturlig at du lager en intervjuguide.

- c) Redegjør for hvordan denne kan bygges opp, samt hvilke forskjellige typer spørsmål en slik intervjuguide bør inneholde.
- d) Formuler 4-8 spørsmål, du kunne tenke deg å bruke i intervjuene, for å innhente den informasjonen du trenger for å svare på problemstillingen. Lag spørsmål av ulik type (se oppgave c).

Etter at du har gjennomført intervjuene velger du å transkribere dem ordrett.

- e) Redegjør generelt for ulike måter man kan analysere, kategorisere og/eller kode et slikt kvalitativt datamateriale på.

Oppgave 3 – Forskningsdesign. Reliabilitet og validitet (20 %)

Tidlig i et forskningsprosjekt må forskeren ta stilling til hvordan undersøkelsen skal gjennomføres og utforme et konkret forskningsdesign. Et slikt konkret forskningsdesign er ofte en kombinasjon av ulike hovedtyper design.

- a) Redegjør for de ulike hovedtypene design forskeren kan benytte (alene eller i kombinasjon), når et konkret kvantitativt forskningsdesign skal utformes.

Gjennom forskningsprosessen må forskeren sørge for at studien blir så reliabel og valid som mulig.

- b) Diskuter hva som menes med «reliabilitet» og «validitet» i samfunnsvitenskapelig metode, og hva man som forsker kan gjøre for å styrke reliabilitet og validitet i henholdsvis kvalitative og kvantitative undersøkelser.

Oppgave 4 – Innsamling av data gjennom spørreundersøkelser (20 %)

I kvantitative studier benyttes oftest et standardisert spørreskjema for å samle inn data. Dette distribueres til respondenter på ulik måte.

- a) Redegjør for hva som er nettoutvalg, bruttoutvalg, populasjon og enheter i en kvantitativ spørreundersøkelse.
- b) I kvantitative studier snakker vi om en variabls målenivå. Formuler tre spørsmål som vil gi verdier på henholdsvis nominalnivå, ordinalnivå og intervallnivå (du kan lage spørsmål tilpasset hvilket som helst tema).
- c) Hvorfor skiller vi på variablenes målenivå?

Oppgave 5 – Kvantitativ dataanalyse (20 %)

I denne oppgaven ser du resultatet av en multippel regresjonsanalyse utført i SPSS og i Excel. Dataene som er analysert er hentet inn fra 109 land. Tallverdiene er på nasjonalt nivå, og er altså gjennomsnittstall fra hvert land (det er ikke enkeltindivider som har svart).

Undersøkelsens variabler er følgende:

Average female life expectancy	Gjennomsnittlig forventet levealder for kvinner i hvert land
People living in cities (%)	Prosentandel av landets innbyggerne som bor i byer
People who read (%)	Prosentandel av landets innbyggerne som kan lese
Population increase (% per year)	Landets årlig befolkningsøkning (immigrasjon, fødte – døde)
Daily calorie intake	Gjennomsnittlig daglig kaloriinntak per innbygger i landet
Birth rate per 1000 people	Fødselsrate per 1000 innbygger i landet (indikerer hvor mange barn hver kvinne i landet føder i gjennomsnitt)

Studenter som er vant til å jobbe med SPSS forholder seg til utskrift 1) mens studenter som er best kjent med Excel baserer svaret på utskrift 2).

- a) Formuler H_a hypotesene som testes i denne regresjonsanalysen (bruk «sunn fornuft» for å vurdere retning).
- b) Tolk og konkluder. Du skal kun trekke ut den informasjonen du mener er mest relevant (du skal altså ikke kommentere alle tallene).

UTSKRIFT 1)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.952 ^a	.906	.899	3.641

a. Predictors: (Constant), Birth rate per 1000 people, People living in cities (%), Daily calorie intake, People who read (%), Population increase (% per year)

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8666.225	5	1733.245	130.777	.000 ^a
	Residual	901.235	68	13.253		
	Total	9567.459	73			

a. Predictors: (Constant), Birth rate per 1000 people, People living in cities (%), Daily calorie intake, People who read (%), Population increase (% per year)

b. Dependent Variable: Average female life expectancy

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	57.132	6.363		8.979	.000
	People living in cities (%)	.059	.027	.128	2.133	.037
	People who read (%)	.156	.040	.315	3.950	.000
	Population increase (% per year)	4.641	.817	.460	5.681	.000
	Daily calorie intake	.003	.001	.148	2.354	.021
	Birth rate per 1000 people	-.729	.113	-.791	-6.464	.000

a. Dependent Variable: Average female life expectancy

UTSKRIFT 2)

Resultat fra Excel nedenfor. Avhengig variable *Average female life expectancy*

SAMMENDRAG (UTDATA)

<i>Regresjonsstatistikk</i>	
Multippel R	0,952
R-kvadrat	0,906
Justert R-kvadrat	0,899
Standardfeil	3,641
Observasjoner	74

Variansanalyse					
	<i>fg</i>	<i>SK</i>	<i>GK</i>	<i>F</i>	<i>Signifikans-F</i>
Regresjon	5	8666,225	1733,25	130,777	0,000
Residualer	68	901,235	13,253		
Totalt	73	9567,459			

	<i>Koeffisienter</i>	<i>Standardfeil</i>	<i>t-Stat</i>	<i>P-verdi</i>	<i>Nederste 95%</i>	<i>Øverste 95%</i>
Skjæringspunkt	57,132	6,363	8,979	0,000	44,442	69,822
People living in cities (%)	0,059	0,027	2,133	0,037	0,005	0,113
People who read (%)	0,156	0,040	3,950	0,000	0,076	0,236
Population increase (% per year)	4,641	0,817	5,681	0,000	3,012	6,270
Daily calorie intake	0,003	0,001	2,354	0,021	0,001	0,005
Birth rate per 1000 people	-0,729	0,113	6,464	0,000	-0,954	-0,504